

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 023194 19 Uvp
Banjaluka, 14.10.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću suda Edine Čupeljić, predsjednika vijeća, Božane Vulić i Strahinje Ćurkovića, članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Zdravke Čučak, u upravnom sporu po tužbi L. N. iz J. (u daljem tekstu tužilac), kojeg zastupa punomoćnik L. V., advokat iz M. G., protiv rješenja broj 16-03/4-1-3-560-491/14 od 13.7.2018. godine tuženog Ministarstvo ... R. S., u predmetu utvrđivanja svojstva ratnog vojnog invalida i prava na invalidninu, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 023194 18 U od 7.5.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 14.10.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 023194 18 U od 7.5.2019. godine preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.875,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, dok se zahtjev preko dosuđenog iznosa odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv osporenog akta i odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka. Osporenim aktom, donesenim u postupku revizije i izvršenju presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 014716 16 Uvp od 10.5.2018. godine, ukinuto je rješenje Odjeljenje ... Opština M. G. broj 04/3-UP-Ia-560-221/08 od 15.8.2008. godine, kojim je tužiocu i dalje priznato svojstvo RVI-V kategorije sa 70% invaliditeta po osnovu povrede zadobijene u ratu kao pripadnik VRS i utvrđen prestanak tog svojstva kao i prava po tom osnovu sa danom 1.8.2012. godine zbog nepostojanja zakonom propisanih uslova za priznavanje statusa i prava.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je osporeni akt pravilan i zakonit. Nije sporno da je tužilac dana 3.6.1992. godine zadobio blast povredu, jer je period od 25.5. do 7.6.1992. godine proveo u VRS, ali ne postoji dokaz da je tom prilikom kod tužioca nastupilo oštećenje organizma i da je ta povreda evidentirana u službenoj evidenciji povrijeđenih lica 1. K. K. VRS. Prva medicinska dokumentacija datira dvije godine nakon zadobijene blast povrede, pa kako tužilac ne posjeduje niti jedan medicinski nalaz iz vremena učešća u OS RS, kao ni iz perioda napuštanja jedinice, a koji je predviđen zakonom, odnosno u roku od godinu dana od napuštanja jedinice, to nije bilo relevantne medicinske dokumentacije na temelju koje bi drugostepena ljekarska komisija dala nalaz i mišljenje o osnovu i procentu

invaliditeta. Stoga je pravilan zaključak da tužilac ne ispunjava uslove ni da stekne svojstvo ratnog vojnog invalida, iz kojeg razloga mu je osporenim rješenjem pravilno u reviziji primjenom odredbe člana 99. stav 1. i 2. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica piginulih boraca odbrambeno otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 9/12 i 40/12, u daljem tekstu Zakon o pravima boraca), utvrđen prestanak tog prava koje mu je bilo priznato rješenjem od 15.8.2008. godine. Prihvaćen je i stav tuženog da status i pravo na ličnu invalidinu prestaje sa danom 1.8.2012. godine, jer je tuženi prvi put u reviziji o tome donio rješenje 18.7.2012. godine, a koje je više puta osporavano i odlukama nadležnog suda vraćeno u stanje prije donošenja tog poništenog akta tužene.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude, tužilac ukazuje da je zasnovana na pogrešnoj ocjeni izvedenih dokaza, pogrešnoj primjeni odredaba procesnog zakona i materijalnog prava. Nerazumljiv je stav suda da uvjerenje VP 2125 M. G. od 8.9.1997. godine nije dokaz o povređivanju, kod činjenice da upravo tuženi organ vršeći reviziju tog uvjerenja donio rješenje broj 16-03-835-252/1014 od 20.5.2014. godine kojim se potvrđuje uvjerenje izdato od VP 2125 M. G. interni broj 08/1-191 od 8.9.1997. godine gdje je evidentirano da je tužitelj povrijeđen dana 3.6.1992. godine u mjestu Jezero prilikom izvođenja borbenih dejstava (oštećenje sluha). Kako je revizijom tuženog potvrđeno uvjerenje o ranjavanju izdato od vojne jedinice, to uvjerenje predstavlja osnov za dokazivanje okolnosti povređivanja, kao i posljedica i povrede. U pogledu potvrde VMC B. od 19.4.1999. godine sud pogrešno cijeni da se ne radi o medicinskom dokazu koji potiče iz vremena povređivanja, pa da taj dokaz nema nikakav dokazni značaj. Vrhovni sud Republike Srpske je u svojoj presudi broj U-1302/02 od 7.4.2004. godine zauzeo stav da uvjerenje izdato od nadležnog organa na osnovu službene evidencije koja potiče iz vremena povređivanja borca smatra se pismenim dokaznim sredstvom iz vremena kad je do povređivanja došlo, a za rezultat postupka nije od značaja kad je uvjerenje na osnovu evidencije izdato. Tuženi i sud su navedenu potvrdu morali cijeniti kao pismeni dokaz koji potiče iz vremena povređivanja i da potvrđuje ono što u potvrdi piše, dok se drugo ne dokaže. Ista pravila važe i za uvjerenje o ranjavanju, pa da je sud dokaze cijenio na način na koji je ukazivala tužba i ovaj zahtjev, morao je zaključiti da postoje relevantni dokazi da se cijeni invalidnost. Pogrešan je stav suda da se prestanak svojstva RVI i prava na invalidinu može utvrditi sa danom kad je vršena prva revizija, jer se eventualni prestanak tih prava može utvrditi samo sa danom donošenja pobijanog akta. Nisu cijenjeni ni navodi tužbe vezano za nepotpun sastav drugostepene komisije, jer je u radu komisije prisustvovao samo predsjednik komisije. Predlaže da se zahtjev uvaži, preinači pobijana presuda i tužba uvaži, te tužitelju dosude troškove sastava tužbe i zahtjeva ili presuda ukine i predmet vrati istom суду na ponovno odlučivanje.

U odgovoru tuženi osporava navode zahtjeva ukazujući da su pozitivnim propisima iz oblasti boračko invalidske zaštite propisani uslovi koji moraju biti kumulativno ispunjeni da bi netko stekao svojstvo ratnog vojnog invalida. U konkretnom slučaju su ispunjena dva uslova i to da je tužilac kao pripadnik OS VRS u periodu od 25.5.1992. do 7.6.1992. zadobio blist povredu, ali nije ispunjen treći uslov, jer u konkretnom slučaju nema relevante medicinske dokumentacije na osnovu koje bi se utvrdilo postojanje oštećenja sluha kao i procenat tog oštećenja. Kod činjenice da nedostaje zakonom propisana medicinska dokumentacija, to se ukazuje da je tužiocu na nezakonit način priznato svojstvo ratnog vojnog invalida ne samo rješenjem iz 2008. godine, već i prvim rješenjem koje je prvostepeni organ donio postupajući po njegovom zahtjevu od 8.7.1997. godine, s obzirom na to da nije posjedovao medicinsku dokumentaciju iz vremena kada je povreda zadobijena. Potvrda na koju se poziva tužilac ne može se smatrati dokaznim sredstvom u smislu člana 147. stav 2. Zakona o opštem upravnom

postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu ZOUP), jer sama potvrda nema karakter medicinskog dokumenta koji potiče iz vremena nastanka oštećenja odnosno perioda vršenja vojne dužnosti u OS VRS, pa se ne može ni smatrati dokazom o postojanju oštećenja organizma tužioca kao posljedica blast povrede u skladu sa članom 84. Zakona o pravima boraca, odnosno na osnovu iste se ne može utvrditi ni postojanje, a ni stepen oštećenja (takav stav je zauzeo i Vrhovni sud Republike Srpske u presudi broj 14 O U 000287 09 od 6.4.2010. godine i broj 14 O U 002139 14 Uvp od 29.9.2016. godine). Pozivanje tuženog na presudu Vrhovnog suda RS od 7.4.2004. godine je pravno neutemeljeno, jer u konkretnom slučaju povređivanje tužioca nije bilo evidentirano u službenoj evidenciji, niti postoji o tome relevantna medicinska dokumentacija. Neosnovan je i navod da je rješenje tuženog nezakonito, jer su tužiocu status i pravo na ličnu invalidninu prestali sa danom 1.8.2012. godine. Postupak revizije je počeo 2012. godine kada je tužena i donijela rješenje od 18.7.2012. godine protiv kojeg je tužilac pokrenuo upravni spor, a nižestepeni sud presudom od 11.2.2014. godine poništio to rješenje. U postupku izvršenja navedene presude i presude Vrhovnog suda RS od 10.5.2018. godine donesen je osporeni akt, iz čega proizilazi da je predmet vraćen u stanje prije donošenja poništenog akta tužene od 11.5.2012. godine. Da je pravilno utvrđen prestanak prava tužiocu sa danom 1.8.2012. godine, potvrđuje i stav izražen u presudi Vrhovnog suda RS broj 11 O U 016072 16 Uvp od 8.8.2018. godine. Bez osnova je i tvrdnja o sastavu komisije. Prema odredbi člana 94. Zakona o pravima boraca, Ljekarska komisija koja daje nalaz i mišljenje organu koji u drugom stepenu rješava o pravima po ovom zakonu čini pet članova i pet zamjenika koji moraju biti ljekari različitih specijalnosti, a što znači da je nalaz od 26.6.2018. godine donijela drugostepena ljekarska komisija koja je radila u punom sastavu u skladu sa članom 4. Pravilnika o radu ljekarskih komisija za ocjenu vojnog invaliditeta. Predlaže da se zahtjev odbije .

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 u daljem tekstu ZUS), odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je prvo bitno u postupku revizije doneseno rješenje 18.7.2012. godine kojim je ukinuto prvostepeno rješenje od 15.8.2008. godine kojim je tužiocu i dalje priznato svojstvo ratnog vojnog invalida V kategorije sa 70% invaliditeta i utvrđen prestanak tog prava na ličnu invalidninu sa danom 01.08.2012. godine zbog nepostojanja zakonom propisanih uslova za priznavanje statusa i prava, te odbio zahtjev tužioca za priznavanje svojstva ratnog vojnog invalida i prava po tom osnovu. Obrazloženo je da tužilac nema uvjerenje o povređivanju, niti medicinsku dokumentaciju na te okolnosti. Protiv navedenih rješenja tužilac je podnio tužbu koja je uvažena presudom Okružnog suda u Banjaluci od 11.02.2014. godine, a rješenja poništена. Obrazloženo je da su izostali razlozi o tome u čemu je sporno i sumnjivo uvjerenje o povređivanju, kada nije sporno da je tužilac bio vojno angažovan od 25.05.-07.06.1992. godine. Postupajući u izvršenju ove presude, tuženi je donio rješenje broj 16-03/4-1-3-560-1164/2012 od 4.7.2014. godine kojim u postupku revizije poništava rješenje od 15.8.2008. godine u dijelu koji se odnosi na priznavanje svojstva RVI, V kategorije sa 70% invaliditeta i pravom na ličnu invalidninu po osnovu ranjavanja zadobijenog kao pripadnik VRS i rješava da se tužiocu utvrđuje svojstvo RVI, V kategorije sa 70% invaliditeta i pravom na ličnu invalidninu u mjesecnom iznosu od 36% u periodu od 1.5.2008. do 31.7.2012. godine, a od 1.8.2012. godine utvrđuje prestanak svojstva RVI i pravo po tom osnovu zbog nepostojanja zakonom propisanih uslova za priznavanje statusa i prava, a odbijen je i zahtjev tužioca od 08.09.1997. godine za utvrđivanje svojstva

RVI i prava na ličnu invalidninu. Presudom Okružnog suda broj 110 U 014716 14 U od 22.09.2015. godine, tužba tužioca je uvažena i poništeno ovo rješenje. Protiv te presude tuženi je podnio zahtjev za vanredno preispitivanje koji je Vrhovni sud Republike Srpske presudom broj 110 U 014716 16 Uvp od 10.05.2018. godine, odbio.

Rješavajući u ponovnom postupku revizije rješenja Odjeljenja za opštu upravu i opšte djelatnosti opština M. G. broj 04/3-UP-Ia-560-221/08 od 15.8.2008. godine, te u izvršenju navedenih presuda, tuženi osporenim aktom ukida rješenje prvostepenog organa i tužiocu utvrđuje prestanak svojstva RVI i prava na ličnu invalidninu sa danom 1.8.2012. godine zbog nepostojanja zakonom propisanih uslova za priznavanje statusa i prava, konstatujući da je datum prestanka statusa i prava utvrđen shodno odredbi člana 50. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu ZUS). Obrazloženo je da tužilac ima priznato učešće u VRS periodu od 25.5.1992. do 8.6.1992. godine, da i novo pribavljeni medicinski dokument u ovom ponovnom postupku revizije datira od 3.5.1994. godine, dvije godine poslije blast povrede kao i dvije godine poslije prestanka vršenja vojne dužnosti. Potvrda kojom se potvrđuje da se imenovani javio na pregled 5.6.1992. godine izdata je 19.4.1999. godine od strane načelnika ORL kabineta (na VMC Banjaluka), bez broja protokola, pa se ne može uzeti kao relevantna, jer to nije medicinski dokument koji potiče iz vremena vršenja vojne službe na osnovu kojeg bi se moglo konstatovati oštećenje i stepen oštećenja, te uvažavajući odredbu člana 84. stav 2., 3. i 4. Zakona o pravima boraca na nedvosmislen način ukazuje da imenovani ne ispunjava uslove propisane odredbom člana 4. stav 1. tog Zakona, jer ne posjeduje relevantnu medicinsku dokumentaciju o neposrednom zbrinjavanju nakon blast povrede ili daljem liječenju vezano za tu povredu, kao ni relevantnu medicinsku dokumentaciju na okolnost liječenja psihičkih smetnji i encefalopatije u toku vršenja vojne službe. Iz navedenih razloga u skladu sa odredbom člana 99. stav 1. i 2. Zakona o pravima boraca, ukinuto je prvostepeno rješenje i tužiocu utvrđen prestanak svojstva ratnog vojnog invalida i prava na ličnu invalidninu sa danom 1.8.2012. godine budući da je postupak revizije prvi put proveden i doneseno rješenje 18.7.2012. godine kojim je utvrđen prestanak svojstva ratnog vojnog invalida imenovanog i pravo na ličnu invalidninu.

Po ocjeni ovog suda činjenično utvrđenje u ovoj upravnoj stvari o postojanju vojnog invaliditeta je pravilno zasnovano na nalazu i mišljenju drugostepene ljekarske komisije broj 284/2018 od 26.6.2018. godine, jer je isti sačinjen u skladu sa odredbom člana 5. stav 2. Pravilnika o radu ljekarskih komisija za ocjenu vojnog invaliditeta („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 100/12). Nakon uvida i ocjene medicinske dokumentacije, spisa predmeta i neposrednog pregleda tužioca, zaključeno je da nema osnova za ocjenu vojnog invaliditeta po osnovu encefalopatije i psihičkog oboljenja, jer u spisu ne postoji nijedan medicinski nalaz iz perioda učešća u ratu, kao i perioda predviđenog zakonom koji bi govorio u prilog da se tužilac javlja i liječio po tom osnovu (kontinuitet liječenja) u toku vršenja vojne službe.

Iz tog razloga, bez osnova su navodi tužioca da nisu cijenjeni relevantni dokazi. Ovo stoga što nije sporno da je tužilac povrijeđen kako je to navedeno u uvjerenju VP 2125 M. G. od 8.9.1997. godine, ali u nedostatku medicinske dokumentacije koja se odnosi na tu povredu u vrijeme povređivanja 3.6.1992. godine i nedostatku medicinske dokumentacije o liječenju te povrede, nije bilo osnova za ocjenu invaliditeta kod tužioca. Bez osnova je i prigovor vezan za sastav drugostepene ljekarske komisije, jer iz nalaza i mišljenja od 26.6.2018. godine proizilazi da tu komisiju čini četiri člana i da su svi članovi potpisali nalaz i mišljenje.

Međutim, ono što je nižestepeni sud zanemario prilikom ocjene zakonitosti osporenog akta od 13.7.2018. godine, jeste okolnost da je tuženi kao datum prestanka prava odredio 1.8.2012. godine.

Kada se ima u vidu da je rješenje od 15.8.2008. godine ukinuto osporenim aktom tuženog, to se ne može odrediti datum prestanka prava tužiocu retroaktivno, već samo za ubuduće, od prvog dana narednog mjeseca od donošenja rješenja. Ovo stoga što se saglasno odredbi člana 254 stav 2 ZOUP, ukihanjem rješenja ne poništavaju pravne posljedice koje su ta rješenja proizvela, već se onemogućava dalje proizvođenje pravnih posljedica tih rješenja.

Iz navedenog slijedi da su u pobijanoj presudi ostvareni razlozi iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS u dijelu koji se odnosi na datum od kojeg je tužiocu utvrđen prestanak svojstva ratnog vojnog invalida i prava na ličnu invalidninu, iz kojeg razloga je zahtjev tužioca na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. istog zakona uvažen, pobijana presuda preinačena i osporeni akt poništen jer su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 10. tačka 2 ZUS.

Odluka o troškovima se zasniva na odredbi člana 49 i 49a stav 1 ZUS, u vezi sa odredbom člana 397 stav 2 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48 ZUS. Visina troškova koju je tuženi dužan isplatiti tužiocu, a kojeg je u upravnom sporu zastupao advokat, određena je shodno odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05, u daljem tekstu Tarifa). Prema Tarifnom broju 3. za sastavljanje podnesaka (tužbe) u neprocjenjivim stvarima, u upravnom sporu, visina nagrade iznosi 300 bodova, a prema vrijednosti boda od 2 KM, iz člana 14. stav 2. Tarife, nagrada iznosi 600,00 KM. Kada se taj iznos uveća za 25% na ime paušalne nagrade prema odredbi člana 12. Tarife, dobije se iznos od 750,00 KM na ime troškova sastava tužbe. Troškovi za sastav zahtjeva za vanredno preispitivanje, za koji se visina nagrade od 300 bodova uvećava za 50% za sastav pravnog lijeka (450 bodova), sa paušalnom nagradom od 25% (112,5 bodova) iznose 562,5 boda, pomnoženo sa vrijednošću boda od 2,00 KM, predstavlja troškove sastava zahtjeva u iznosu od 1.125,00 KM. Sveukupni troškovi sastava tužbe i zahtjeva predstavljaju dosuđeni iznos od 1.875,00 KM.

Tužilac je na ime troškova sastava zahtjeva tražio iznos od 1.135,00 KM, a što nije u skladu sa Tarifom. Pravilnim računanjem bodova iz tarifnog broja 3. i 12. Tarife dobije se iznos od 1.125,00 KM, iz kojeg razloga je tužilac odbijen sa zahtjevom za naknadu troškova upravnog spora preko dosuđenog iznosa. Nisu priznati ni troškovi sudske takse, jer spisi ovog predmeta ne sadrže dokaz o uplati tih troškova.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić

Tačnost otpstrukovljavanja
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić